

HAKURUUTU

3
16

YHDISTYKSEN TOIMIHENKILÖT 2016

Huom! Kaikki yhdistyksen toimihenkilöt ovat mukana toiminnassa vapaaehtoisina oman päivätyönsä ohessa. Siksi paras aika ottaa yhteyttä on virka-ajan jälkeen, kiitos!

Yhdistyksen www-sivut: www.umn.fi

Yhdistyksen pankkiyhteyshenkilöt: Osuuspankki Nummela FI25 5297 0020 0157 24

Yhteyshenkilöt			
Puheenjohtaja	Antti Tarkkala	2016	040 7588494
varapuheenjohtaja	Janne Rönni	2016	040 7457 693
sihteeri	Carita Forsberg-Heikkilä	2016	sihteeri@umn.fi
jäsen	Marko Klapuri	2016–17	040 8427792
jäsen	Annika Korpilo	2016	050 378 0951
jäsen	Heli Malinen	2016	040.8402445
jäsen	Anna-Mari Matikainen	2016	045 6701138
jäsen	Anne Nuutinen-Mäntylä	2016–17	044 070 9578
jäsen	Esa Schön	2016–17	040 8234892
jäsen	Sanna Tahvanainen	2016–17	0400 969 999
jäsensihteeri	Asta Seppälä		jasensihteeri@umn.fi
taloudenhoitaja	Aino Sillanpää		talous@umn.fi

sähköpostit etunimi.sukunimi@umn.fi

Hakuruudun ilmoitushinnat 2016:			
I/1-s.	4v	180,00 €	127x185 mm tai 148 x 210 mm + 5 mm:n varat
I/2-s.	4v	108,00 €	127x90 mm tai 62x185 mm
I/4-s.	4v	48,00 €	60x90 mm
Jäsenten kennel ym. ilmoitukset 25,00€			
Ilmoitusaineistot: Heli Malinen p. 040-5887517, heli.malinen@umn.fi			

Kuvat tulee lähettää ensisijaisesti JPG-muodossa, myös TIFF-muoto käy. Kuvien koko vähintään 118 pistettä / cm (300 pistettä / tuuma). Kuvien cm-koolla ei ole väliä.

Aineisto osoitteeseen:
hakuruutu@umn.fi

Kansikuva: Anna-Mari Matikainen
Graafinen suunnittelu ja taitto: Liisa Holm

PUHEENJOHTAJALTA

Tervehdys kaikille Uudenmaan noutajakoira-ryhdyksen jäsenille!

Harrastusvuosi 2016 alkaa pikkujoulujaa lähestyvä loppuaan. Kulunut vuosi on ollut toiminnan täyteinen ja on ollut mukava tavata jäsenistöä noutajamaisissa merkeissä erinäisissä tapahtumissa. Yhdistyksemme

aktiiviharrastajat ovat ahkerasti järjestäneet koulutuksia ja kokeita kaikissa eri harrastusmuodoissa, ja toivottavasti tulevatkin vuodet tarjoavat yhtä lailla harrastusmahdollisuuksia koirienne kanssa. Toki niitä koulutuksia ja kokeita eri lajien parissa on vielä tällekin vuodelle, joten toivottavasti tapaamme niiden merkeissä vielä.

Kuluneen vuoden aikana olen useasti saanut kuulla tapahtumien järjestäjiltä, että heillä on ollut välillä suuriakin haasteita haalia kokoon talkoolaisia. Kuulemani mukaan osallistujia on välillä vaikka useampaankin tapahtumaan tarjolla, mutta niitä talkoolaisia joilla ne tapahtumat toteutetaan, on nykyään harvassa. Toivonkin että mahdollisimman moni teistä jäsenistä osallistuisi aktiivisesti myös tapahtumien järjestämiseen

ja tältä osin kantaisi myös oman kortensa kekoon yhteisen kivan harrastuksen piirissä. Jokaiseen tapahtumaan ovat järjestelijöiksi tervetulleita niin uudet kuin vanhatkin harrastajat ja tapahtumavaivat perehdyttävät aina jokaisen henkilön tehtäviin perusteellisesti. Jos olisit ensi vuonna halukas osallistumaan, tapahtumien vastuuhenkilöiden yhteystiedot löytyvät joko yhdistyksen nettisivustolta tai ole yhteydessä ko. harrastusmuodon toimikunnan vetäjään.

Yhdistyksen toimikunnat ja hallitus on kovaa vauhtia suunnittelemassa tapahtumia tulevalle vuodelle. Tarjolla on perinteisesti koulutuksia ja kokeita kaikkien edustettujen lajien parissa. Jos sinulla kuitenkin on joitakin erityistoiveita, nyt olisi oiva mahdollisuus esittää ne yhdistykselle. Tulevan vuoden toimintasuunnitelmat ja talousarviot esitetään jäsenistölle vuosittaisessa syyskokouksessa marraskuussa. Tervetuloa siis yhdistyksen varsinaiseen kokoukseen sillä vain osallistumalla voit vaikuttaa yhdistyksen toimintaan.

Mukavaa syksyä kaikille!

T: Antti

Sisällys:

Pentukurssi touko–kesäkuu 2016	
kouluttajan näkökulmasta	4
Pentukurssi touko–kesäkuu 2016	
osallistujan mietteitä	6
Peltojälkiviikonloppu Inkoossa	8
Erikoisjälkikoe	12
Jälkiseminaari Porvoossa osa II	16

UMN järjesti yhteistyössä Uudenmaan kennelpiirin kanssa Helsingin kennelpiirin piirinmestaruus mejakokeet	22
NOME piirimestaruudet	24
Noviisi A-koe – mikä se on?	26
Syyskokouskutsu	30
Jäsensihteeriä etsitään	30
Syksyn tottelevaisuuskoulutukset	31

Pentukurssi

touko–kesäkuu 2016

kouluttajan näkökulmasta

Minua pyydettiin keväällä 2016 vetämään UMN ry:n pentukurssia ja hie-
man epäröiden suostuin tehtävään.
Onneksi niin, koska kurssi oli täynnä erilai-
sia aivan mahtavia noutajan alkuja ja hei-
dän omistajiaan, joihin oli mukava tutustua!
Tehtävään suostuttuani tavoitteenani oli tar-
jota pentukurssilaisille eväitä pennun kanssa
arjessa selviämiseen kuin pohjaa hyvän har-
rastus- ja metsästyskaverin kouluttamiseen.

Koulutuspaikkana oli vanha tuttu Mal-
minkartanon Sirkuskenttä, joka tarjosi pal-
jon erilaisia häiriöitä innokkaille noutajan
pennuille. Ensimmäisellä kerralla tutustuim-
me toisiimme ja käytiin läpi sitä miten pen-
nun kanssa oli mennyt ja oliko jotain haas-
teita mihin kurssilta toivottiin apuja. Lisäk-
si kokeiltiin luoksetuloa. Haasteen kurssin
vetämiselle asetti se, että pennut olivat hyvin
eri-ikäisiä ja siten hyvin eri kehitysvaihees-

sa. Monille pennuille ryhmätilanne oli uusi ja
muiden koirien läsnäolo teetti haasteita kes-
kittymiseen. Nähtiin niin iloista rilluttelua
kuin nättiä luoksetuloa, mutta siitähän kurs-
sissa oli kyse, että päästään mahdollisten on-
gelmien ytimeen ja niille joilla luoksetulo oli
jo mukavalla mallilla, saatiin lisää haastetta
muiden koirien läsnäolosta.

Toisella kerralla puhuttiin rauhoittumises-
ta, joka näytti olevan monelle pennulle vaike-
aa. Kurssilla olevien pentujen kohdalla oli jäl-
leen paljon erovaisuutta. Rauhoittuminen on
omasta mielestäni yksi tärkeimmistä asioista,
joita opettaa pennulle, jotta arkikin olisi hel-
pompaa. Kurssin edetessä sainkin kuulla, et-
tä edistystä oli tapahtunut muutamalla hyvin
eloisalla pennulla.

Kaikki kurssilla olleet pennut oli jo totu-
tettu hihnaan, joten keskityimme seuraami-
seen. Nuorelta pennulta ei voi vielä odottaa
täydellistä seuraamista, mutta vetääkään ei
saa. Huolehdittiin siis siitä, että pentu seuraisi

ohjaajaa kohtalaisen lyhyellä hihnalla, ja heti
kun pentu lähti edistämään, vaihdettiin suun-
taa. Monesti niin tylsältä tuntuva seuraami-
sen opettelu kannattaa aloittaa pennusta läh-
tien. Sillä helpottaa montaa asiaa kun koira
on vanhempi.

Viimeisellä kerralla päästiin asiaan eli nou-
tajalle mieluisimpaan hommaan noutami-
seen. Tässäkin asiassa taso oli hyvin vaihte-
leva: yksi nouti ja palautti hienosti käteen ja
toinen lähti heti käskyn saatuaan vapaasti ril-
luttelemaan ympäri kenttään. Jokunen omis-
taja oli jo hieman epätoivoisen oloinen, mutta
toivottavasti sain vakuutettua näille omistajil-
le, että ei hätää, kun saadaan ensin perusasiat,
kuten luoksetulo kuntoon, niin noutaminen-
kin alkaa sujua.

Pennun kasvattaminen yhteiskuntakelpoi-
seksi noutajaksi on vähän kuin talon rakenta-
minen. Ensinnäkin rakennetaan vahvat perustukset
(luoksetulo, istuminen ja seuraaminen) ja sit-
ten vasta talo (noutaminen) sen päälle. ♦

Pentukurssi touko–kesäkuu 2016

osallistujan mietteitä

Labradorinviejästä -noutajaksi?

Osallistuttiin labradorinviejä Riesan (n. 7 kk) kanssa Marjaanan vetämälle pentukurssille. Tavoitteena on saada tuosta reikäpäästä joskus käytökelpoinen metsästys- ja harrastuskaveri. Siksi olin erittäin iloinen kun mahduimme kurssille mukaan, sillä oletin saavani nou-

tajaharrastajilta parhaat eväät koulutuksen alkutaipaleelle. Enkä oletanut väärin.

Kurssilla oli osallistujia hyvinkin erilaisilla kokemustaustoilla, mutta kaikkia yhdisti uusi pentu ja sen mukanaan tuomat uudet haasteet – aivan kuin omallakin kohdalla. Riesa nimittäin on hieman kovapäinen

tapaus ja suoraan sanoen tällaisen aloittavan noutajanomistajan koulutusosaamisen äärirajoilla. Koulutusohjaaja Marjaana antoi niin yleisiä vinkkejä noutajan koulutukseen kuin yksityiskohtaisiakin ohjeita kullekin koirakolle erikseen. Oli myös mukava kuulla kanssakurssilaisten kokemuksista ja heidän ratkaisuksistaan.

Kurssi rakentui noutajan perushallinnan ympärille ja jokaisella tunnilla oli oma selkeä teemansa. Riesa-tyttönen koki suorastaan täydellisen muutoksen kurssin kuluessa. Ennen niin into pinkeänä muiden koirien läsnäollessa sinkoileva luupää oppi parissa viikossa rauhoittumaan ja keskittymään. Rauhalliseen koiraan on helpompi luoda kontakti ja sitä kautta kouluttaminenkin lähti edistymään nopeammin. Marjaanan ohjeilla toteutetusta rauhoittumisharjoittelusta seurasi myös mm. se, että kotosalla Riesa lopetti oman huoneensa ”remontoinnin” kuin seinään.

”Kyllä se kotona osaa”, tuli kai sanottua jokusenkin kerran. Minusta tuntui, että jokaisella kerralla pentu näytti juuri ne huo-

noimmat puolensa, mikä oli toki hyvä juttu, että ongelmakohdat tulivat esiin. Häiriöiden alla treenaaminen on kullannarvoista, sillä moisia tilanteita ei luonnostaan välttämättä tule. Ja jokaisen tunnin jälkeen harjoitukset kotonakin sujuivat aina hieman paremmin.

Mieleeni jäi erityisesti viimeisellä tunnilla tehty noutoharjoitus. Pentuhan heitti sen ihan leikiksi ja lähti rallattelemaan dami suussaan. Eihän siitä tullut yhtään mitään ja taisihan koulutusohjaajakin minulle tuumata, että ei tule helppoa tuon kanssa.. Mutta juuri se noutoharjoitteluohje sopi täydellisesti tuollaiselle helposti noudoista kiihtyvälle pennulle. Päästiin lomalla hyvin alkuun..

Kaksi päivää myöhemmin saamillani ohjeilla treenattuamme damit rupesivat tulemaan käteen ihan ilman rallia ja karkuun juoksemista. Tästä pennusta tulee vielä labradorinnoutaja. Mutta vielä on tekemistä.

Siispa uusia kursseja innolla odotellen kohti syksyn haasteita! ♦

Niina & Riesa

Kuvituskuva

Peltojälkiviikonloppu Inkoossa 18.–19.6.2016

Uudenmaan noutajakoirayhdistys ry järjesti peltojälkiseminaarin Inkoossa Västankvarn Gårdin hienoilla pelloilla 18.–19.6.2016. Seminaari tuskin jää viimeiseksi,

koska se kiinnosti kovasti. Jatkossa olisi mukavaa nähdä myös muita noutajarotuja tä-

män hienon lajin parissa kuin labradorinnoutajia, koska se sopii kaikille nenäänsä tarkasti ja maavainuisesti käyttäville, keskittymiskykyisille koirille. Järjestäjiä hieman huoletti, ehditäänkö heinä niittää ennen semmaa, koska kokemattomalla koiralla alkuharjoittelussa alustaan tulee kiinnittää erityistä huomio-

lisätietoja koiran koulutustasosta ja asioista, joihin toivottiin vinkkejä. Seminaari oli kaksipäiväinen, jotta Hodi pystyi seuraamaan koirien ja ohjaajien oppimista. Ohjaajat saivat myös hieman aikaa sulatella oppimaansa ja esittää tarvittaessa jatkokysymyksiä. Joukkoon mahtui niin ensikertalaisia lajiin tutustujia kuin kokenut konkari, jolla tavoitteena oli kokeeseen osallistuminen alkaneella kaudella. Taas kerran totesimme yhteen ääneen, että toisten suorituksia seuraamalla ja analysoimalla oppii to-

della paljon! Vasta-alkajat ehtivät tehdä useamman jäljen päivässä ja pidemmälle edenneet koirat tekivät yhden pitkän jäljen molempina päivinä.

Viikonlopun aikana opittiin uutta jäljestystekniikasta, jäljen tekemisestä ja jäljestävästä koirasta. Hodi antoi myös paljon vinkkejä koiran rakentamiseksi vasta-alkajasta kohti koevalmiutta ja kävi läpi yleisiä ongelmia ratkaisuihin. ”Mielentilaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, se näkyy koko jäljestys-suorituksessa” Hodi painotti. Nopeaa tai kiihkeää koiraa tulee rauhoitella ja se tuodaan jäljelle vasta kun tunnetila on riittävän rauhallinen.

Erikoisjälkikoulutus vaatii suunnitelmallisuutta ohjaajalta ja keskittymistä sekä koiralta että ohjaajalta. Harjoitusten suunnittelu ja analysointi on keskeinen osa harjoittelua. Hodi kertoi opettavansa koiralle yhden uuden asian kerrallaan jäljillä, jotta koiraa on helpompi lukea. Erikoisjälkeä kuulee joskus leikkisästi kutsuttavan koiraurheilulajien zen-buddhismiksi, eikä suotta! Jälkikaavioiden suunnittelu, askelten laskeminen ja jäljestys itsessään voivat tuntua suorastaan meditatiivisilta harjoitteilta hektisessä arjessa. Kärsimättömän ihmisen laji erikoisjälki ei kuitenkaan ole. Koiran kouluttaminen koevalmiiksi vie kauan aikaa.

Lämmin kiitos Hodille loistavista opeista ja kaikille osallistujille hienosta viikonlopusta mielenkiintoisen ja haastavan lajin parissa! ♦

ta. Loppujen lopuksi heinä oli vallan mainion mittaista harjoittelun kannalta, se oli niitetty pari viikkoa aikaisemmin.

Termillä peltojälki voidaan tarkoittaa palveluskoirakoelajia erikoisjälki (koulutustunus FH) tai suojelukokeen jäljestysosuutta. Jäljenteon ja harjoittelun periaatteet ovat samat, vaikka koejäljet eroavat toisistaan pituuden ja vaikeustason osalta. Erikoisjäljellä tuomari kävelee koirakon läheisyydessä koko koesuorituksen ajan arvioiden myös koiran jäljestystyyliä.

Peltojälkikoiran alkukoulutuksessa keskitytään tekniikan rakentamiseen. Koiran tulee tarkastaa jokainen askel. Jäljestystekniikka koulutetaan yleensä hyödyntäen ruokaa. Sitä laitetaan aluksi jokaiselle askeleelle, useimmiten vielä sekä askeleen kärkeen, että kanta-päähän. Ruokaa vähennetään suunnitelmallisesti koiran osaamisen kasvaessa. Tekniikkaa hiotaan myös ohjaamalla koiraa läheltä,

jolloin voidaan tarvittaessa auttaa sitä oikea-aikaisesti. Jos koiraa ei jäljestä kaikkia askeleita, osa esineistä saattaa jäädä huomaamatta ja se tarkoittaa suuria pistemenetyksiä koejäljellä. Jäljestystekniikan lisäksi koiran tulee oppia myös esineilmaisu. Yleensä se koulutetaan erikseen ja yhdistetään jäljestysasuoritukseen koiran edetessä koulutuksessa.

Peltojälkiviikonlopun kouluttajana toimi kokenut Holger ”Hodi” Palomäki, joka jaksoi kärsivällisesti analysoida jokaisen koiran suorituksen sekä antaa palautetta jatkoharjoitteluun. Hodi on omistanut koiria vuosikymmeniä ja harrastanut niillä useita eri lajeja. Hän on harrastanut erikoisjälkeä kahdella eri koiralla osallistuen niillä myös lajin SM-kilpailuihin. Palomäellä on ollut useita saksanpaimenkoiria, mutta nyt kotona on kasvamassa vuoden ikäinen labradorinnoutajauros, joka vaihtaa hyvin lupaavalta erikoisjälkikoiralta.

Osallistujilta oli pyydetty etukäteen hieman

Erikoisjälkikoe

Erikoisjälkikoe (PAEJ, koulutustunnus FH tai kansainvälisessä jälkikoirakokeessa IPO-FH) on jäljestämiskoe, jossa koiran suoritusta arvostellaan koko jäljestämisen ajan. Koiran tulee seurata jälkeä tarkasti ja hyvin maavainuisesti. Jokainen poikkeama jäljeltä alentaa arvosanaa. Erikoisjälki poikkeaa esimerkiksi palveluskoirien jälkikokeesta (PAJÄ) tai pelastusjälkikokeesta (PEJÄ) siinä, että siihen ei kuulu tottelevaisuusosuutta. Jälki tehdään useimmiten pellolle tai muuhun avoimeen maastoon ja se on ihmisen kävelemä. Koeluokkia on kaksi.

Luokassa 1 jälki on vähintään 1200 askelta pitkä. Se sisältää seitsemän suoraa ja kuusi kulmaa. Jäljen ikä on noin 180 minuuttia ja jäljestämisaika 30 minuuttia. Jäljellä on neljä epäsäännöllisin välein asetettua jäljentekijän hyvin hajustamaa esinettä, jotka ovat olleet jäljentekijän taskussa vähintään 30 minuutin ajan ennen jäljen tekemistä.

Luokan 2 jälki on n. 1800 askelta pitkä ja kolmen tunnin ikäinen. Esineitä jäljellä on

seitsemän kuten kulmiakin ja suoria kahdeksan. Yksi suora on tehtävä muodoltaan puolipyöränä, jonka säde on vähintään kolme jäljestysliinan pituutta (noin 30 m). Jäljestämisaika on 45 minuuttia. Lisäksi kummassakin luokassa jäljen ylittää 30 minuutin aikaerolla seurattavan jäljen ylittävä toisen henkilön tekemä harhajälki.

Tuomari tai jälkivastaava päättää jäljen muodon käytettävissä olevan maaston mukaan. Jäljen lähtökohta on merkittävä selvästi kyltillä, jota kutsutaan (jälki)paaluksi. Paa-lu työnnetään maahan jäljen lähtökohdan viereen, vasemmalle puolelle.

Esineet

Esineiden on oltava erilaisia, noin 10 cm pitkiä, 2–3 cm leveitä ja 0,5–1 cm paksuja ja niiden materiaalina ovat esimerkiksi nahka, tekstiili ja puu. Esineet eivät saa väriltään poiketa oleellisesti maaston väristä. Esineet asetetaan jäljen päälle ja niitä ei saa asettaa kulmiin eikä niiden välittömään läheisyyteen. Koiran on löydettävä esineet ja joko ilmaistava ne tai otettava ne suuhunsa. Koiranohjaajan tulee ilmoittaa tuomarille ennen jäljestyksen alkamista koiran ilmaisutapa eikä koira saa vaihtaa sitä kesken suorituksen.

Koira voi ilmaista esineen jäämällä seiso-maan tai menemällä istumaan tai makuulle. Ohjaaja osoittaa löydetyn esineen tuomarille menemällä koiran luo ja nostamalla esi-neen korkealle ylös. Ohjaaja saa kiittää koi-raa esineellä, jonka jälkeen koira lähetetään jatkamaan jäljen ajamista tuomarin annet-tua luvan.

Jäljestäminen

Ohjaaja voi oman valintansa mukaan antaa koiran jäljestää vapaana tai 10 metriä pit-kään jäljestysliinaan kytkettynä. Koiran on ajettava jälkeä rauhallisesti ohjaajan seura- tessa kävelyvauhdilla. Johdatin voi kulkea koiran selän yli, koiran kylkeä pitkin tai etu-

ja/tai takajalkojen välistä. Johdatin voidaan kytkeä joko suoraan kaulaimeen, joka ei ole kuristavalla, tai jälkivaljaiden kiinnityslait-teeseen. Rinta- ja tynnyrivaljaat ilman lisä- hihnoja ovat sallittuja.

Harhajälki

Kummassakin luokassa jäljen ylittää 30 mi-nuutin aikaerolla seurattavan jäljen ylittä-vä toisen henkilön tekemä harhajälki. Koi-ra saa ilmaista ja tarkastaa harhajäljen, kun-han koira ei poistu oikealta jäljeltä. Jos koira vaihtaa jäljen harhajälkeen, jäljestys keskey-tetään, kun koira on ajanut harhajälkeä noin jäljestysliinan pituuden verran. Jos koira ei ole päässyt jäljen loppuun maksimajan kuluessa lähtöpaikalta lähtemisestä, tuomari keskey-tää jäljestämisen.

Arvostelukriteerit

Maksimipistemäärän 100 pistettä voi saa-da vain koira, joka ajaa koko jäljen osoit-taen vakuuttavaa jälkityöskentelyä ja ottaa tai ilmaisee kaikki esineet. Jälkityöskentelyn on oltava varmaa. Jäljestämisenopeus ei vai-kuta arvosteluun, kunhan koiran jälkityös-kentely on intensiivistä, tasaista ja vakuutta-vaa ja koira näin osoittaa positiivista jäljes-tämiskäyttäytymistä. Tarkastaminen ei ole virhe koiran pysyessä jäljellä. Harhajäljet ei-vät saa häiritä koiran suoritusta. Koira ei saa pisteitä esineistä, joita se ei löydä. Jos koira ei löydä yhtään jäljentekijän jäljelle asetta-maa esinettä, arvosana on korkeintaan ”tyy-dyttävä”.

Osallistumisoikeus

Kokeisiin saavat osallistua koirarodut, joille Suomen Kennelliiton hallitus on Suomen Pal-veluskoiraliiton hallituksen esityksestä myön-tänyt kilpailuoikeuden. Voidakseen osallistua kokeeseen, koiran on täytynyt suorittaa hy-väksytysti käyttäytymiskoe eli BH-koe, jon-ka alaikäraja on 12 kuukautta. FH-1 kokee-

seen saa osallistua 18 kuukautta täyttäneellä koiralla, FH-2 kokeessa alaikäraja on 18 kuu-kautta ja IPO FH -kokeessa koiran on oltava vähintään 20 kuukautta vanha.

Koeohje, johon perustuen tämä artikkeli on kirjoitettu, löytyy Suomen Palveluskoiraliitto

SPKL ry:n sivuilta http://www.palveluskoira-liitto.fi/media/kopa-tiedostot/saannot_kv.pdf

Artikkeli on aiemmin julkaistu Suomen noutajakoira järjestö SNJ ry:n jäsenlehti Nuuskussa numerossa 4/2015 sekä Labra-dori-lehdessä numerossa 2/2016.♦

Jälkiseminaari Porvoossa osa II:

MEJÄ eli verijälki

Uudenmaan noutajakoirayhdistys ry järjesti jälkiseminaarin Porvoossa 6.3.2016 hieman uudentyypisellä konseptilla. Yhdistimme palveluskoirien metsäjäljen (PAJÄ) ja metsästyskoirien jäljestyskokeen (MEJÄ) samaan seminaariin, koska koemme, että molempien lajien harrastajat voivat oppia toisiltaan. Lisäksi MEJÄ sopii mainiosti eläkelajiksi PK-puolella koeuransa lopettaneelle koiralle, joka ei esimerkiksi enää terveytensä puolesta pysty tekemään hyppynoutoja, mutta jäljestäminen sujuu edelleen mainiosti ja tuottaa koiralle tyydytystä. MEJÄ-kokeessa ei ole lainkaan tottelevaisuusosuuksia tai esine-ruutua, ainoastaan jälkiosuus. Luennoitsijoina seminaarissa toimivat Anu Purola metsäjäljen osalta ja Iina Rinne verijäljestä puhuen. Metsäjälkeä käsiteltiin Hakuruudun edellisessä numerossa, nyt on verijäljen vuoro.

MEJÄ ja verijälki

Koiran kyky käyttää hajuaistiaan, koirien jäljestysominaisuudet ja eri jälkilajit ovat olleet luennoitsija Iina Rinteen kiinnostuksen kohteena jo useita vuosia. Hän on kouluttanut kaksi labradorinnoutajaansa jäljestysvalioiksi yhteensä 11 MEJÄ-koesallistumisella ja tekee käytännön haavakojäljestyksiä Etelä-

Suomessa. Käytännön töihin koirat koulutetaan harjoitusjäljillä, jotka simuloivat käytännön jälkien mallia ja eteen tulleita tilanteita.

MEJÄ tarkoittaa metsästyskoirien jäljestyskoetta, jonka tarkoituksena on selvittää koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen verijälkeä. MEJÄ-kokeen lisäksi on olemassa myös VAHI- eli vahingoittuneen hirvieläimen jäljestyskoe, jossa selvitetään koiran ja ohjaajan kyky seurata vahingoittuneen riistaeläimen jälkeä. VAHI-kokeessa koiranohjaajalta edellytetään metsästyskorttia ja voimassa olevaa ampumakoetta MEJÄ-kokeessa ei aseteta ohjaajalle muita edellytyksiä kuin riittävä fyysinen kunto. Iinan esityksessä käytiin läpi MEJÄ-

koesäännöt, kokeen kulku, harjoitteluvinkkejä ja lopuksi yleisön pyynnöstä puhuttiin myös hieman käytännön jäljestyksestä.

Mejäkokeisiin saavat osallistua nykyisin kaikki Kennelliiton rekisteröinti-, rokotus- ja tunnistusmerkintävaatimukset täyttävät koirat. Verijälki on loistavaa aktivointia myös esimerkiksi jo koeuransa päättäneille metsäjälkikoirille, joilla on halu jäljestää, mutta terveys ei enää välttämättä riitä hyppysteiden suoritamiseen. Alaikäraja on yhdeksän kuukautta ja yläikärajaa ei ole asetettu. Kokeessa on kaksi luokkaa: avoin (AVO) ja voittaja (VOI)-luokka. Voittajaluokkaan siirtyminen edellyttää kahta ensimmäistä palkintoa avoimessa

luokassa sekä näyttelytulosta, avoimessa luokassa osallistuminen ei edellytä näyttelytulosta. Mejästä valionarvon saavuttanut koira saa jäljestysvalion (JVA) arvon. Valioituminen edellyttää vähintään kolmea ensimmäistä palkintoa kahdelta eri tuomarilta sekä näyttelystä arvosanaa H. Käytännössä valionarvon voi saavuttaa parhaimmillaan vain viidellä koestartilla. Kokeita voi hakea esim. Kennelliiton OmaKoiran tapahtumakalenterista.

MEJÄ-kokeessa

Mejä on yhteisöllinen laji, jossa talkoilu ja yhdessä tekeminen ovat olennainen osa harrastusta. Kokeet ovat kaksipäiväisiä, joissa en-

Iina Rinne

simmaisenä päivänä tehdään yleensä kokeeseen omalla koiralla osallistuvan parin kanssa yhdessä kaksi jälkeä ja seuraavana päivänä arvotaan tehdyt jäljet osallistujille. Arvonnassa ei voi saada itselleen jälkeä, jota on ollut tekemässä. Toisinaan järjestetään myös valmiin jäljen kokeita, joiden hinta on yleensä vähintään kaksinkertainen tavanomaiseen MEJÄ-kokeeseen nähden. Valmiin jäljen kokeessa osallistujan ei tarvitse tehdä korvaavaa jälkeä.

Jälkien tekopäivänä saavutaan ilmoitettuun aikaan kokeen keskuspaikalle. Koetoimitsija jakaa osallistujat jälkipareiksi ja käy läpi jälkien tekemisen periaatteet. Kokeisiin osallistujille jaetaan kartat, joihin on piirretty koejäljet sekä tarvikkeet jäljen tekemistä varten. Tarvikkeisiin kuuluu yleensä naruun kiinnitetty sieni, merkkauvälineitä, jäljelle kiinnitettävät alku- ja loppulaput sekä veripullo. Osallistuja tekee samassa luokassa korvaavan jäljen, johon on itse osallistumassa. Aloitteli-

jat saavat yleensä kokeneen parin, ja jos pari koirineen on jo voittajaluokassa, aloittelija osallistuu myös voittajaluokan jäljen tekemiseen parinsa kanssa. Kokeessa tulee olla mukana oma kompassi ja myös kynästä sekä paperista on hyötyä, jotta pystyy tekemään muistin tueksi merkintöjä jäljestä.

Jälkiä tehtäessä jäljet ensin suunnistetaan ja merkataan avomerkein. Sen jälkeen sama jälki kävellään uudestaan läpi parin kanssa verettäen se, avaten makaukset ja tehden voittajaluokan jäljelle veretön katkokulma. Samalla avomerkit muutetaan pääosin piilomerkeiksi. Jäljen tekijä toimii koepäivänä oppaana tekemällään jäljellä, joten jälki tulee merkitä niin hyvin, että pystyy tuomarin pyynnöstä kertomaan tarkasti jäljen sijainnin, jos koirakko ajautuu pois jäljeltä. Jos jälkien teossa ilmenee ongelmia, kuten vakava suunnistusvirhe, asiasta tulee ilmoittaa koetoimitsijalle, joka antaa toimintaohjeet tilanteen korjaami-

seksi. Jos omat suunnistus- tai jäljentekotaidot askarruttavat, tulee pyytää kokenutta paria ilmoittautumislomakkeessa. Jokaisen kokeeseen osallistujan vastuulla on tehdä koesäännöt täyttävä korvaava jälki toiselle.

Kun jäljet on tehty, palataan yleensä koe paikalle ja merkataan jäljen veretysaika koe paikalla olevaan tauluun. Tästä koetoimitsija tietää, että kaikki jäljentekijät ovat turvallisesti poistuneet metsästä. Erikseen sovittaessa voidaan veretysaika ilmoittaa myös tekstiviestillä. Veripullo palautetaan pestynä kokeen järjestäjälle.

Koepäivänä saavutaan ajoissa paikalle. Koetoimikunta vastaanottaa ilmoittautumiset, tarkastaa maksut ja koirien rokotukset. Koe alkaa ylituomarin puhuttelulla, josta ei saa myöhästyä! Vastaava koetoimitsija esittelee kokeen kulun, tuomarit ja mitkä jäljet he arvostelevat. Koetoimikunta arpoo jäljet osallistujien kesken ja ohjeistaa koiranohjaajat sekä opaat. Koirien laukauspelottomuus tarkistetaan sitomalla koirat jälkinarulla puihin ja jättämällä ne paikalleen ilman käskyä. Ohjaajien poistuttua tuomarin osoittamaan paikkaan ammutaan haulikolla tai vähintään 6 mm starttipistoolilla laukaus ilmaan ja seurataan koirien reaktiota. Tuomarin merkistä ohjaajat saavat palata koirien luo.

Hyväksytyn laukauksensietotestin jälkeen siirrytään maastoon. Arpaonnesta riippuu, osuuko oma jäljestysvuoro ennen vai jälkeen oppaana toimimisen. Ennen oman jäljen opastamista jäljentekijä vie sorkan jäljen päähän ja osoittaa loppumakaukselta tuomaraan kaatolapulla jäljen suorittavalle koirakol-le, että sorkka on viety paikalleen. Jäljeltä ei voi saada hyväksyttyä tulosta, ellei tuomari näe koiran käyttäytymistä kaadolla. Kun oma opastusvuoro on ohi, puretaan kaikki merkit itse tehdyiltä jäljeltä pois ja suljetaan makaukset mahdollisimman tarkasti. Kun itse tehty jälki on opastettu ja purettu sekä ajettu oma koejälki, palataan kokeen keskuspaikalle

syömään, saunomaan ja odottamaan tulosten julkistamista kokeen päätteeksi.

Koejälki

Koesuoritus alkaa maahan avatun alkumakuksen tutkimisella. Koejälki on tehty luokasta riippuen vähintään 12 tuntia (AVO-luokka) tai 18 tuntia (VOI-luokka) ennen jäljen ajamista. Alkumakausta tehtäessä pintamaata avataan potkimalla noin 30 x 30 senttimetrin alue, jossa veteen kostutettu, narun päähän sidottu sieni laitetaan maahan ja siihen kaadetaan vettä. Samalla makaus veretetään joko kaatamalla siihen hieman vettä tai ”töpöttämällä” verisienellä ympäri makausta. On tärkeää, että koira tutkii alkumakauksen kunnolla, jotta jäljen hajumaailma jää sen haju-muistiin. Koejäljen alussa on noin 10 metrin pituinen merkitty osuus, jolla koiraa saa ohjata vaikka jäljestysvaljaista kiinni pitäen, jotta se jäljestää tarkasti. Sen jälkeen ohjaaja saa pitää kiinni ainoastaan kuuden metrin mittaisen jälkinarun päästä ja seurata koiraa minne ikinä se päättää mennä.

Koejäljen pituus on avoimessa luokassa 900–1000 metriä ja voittajaluokassa 1200–1400 metriä. Avoimen luokan jäljessä on kaksi 90 asteen kulmaa, joissa on makaukset. Voittajaluokassa kulmia on kolme, joista yhdessä on veretön katkos. Tällaista kulmaa kutsutaan katkokulmaksi. Voittajaluokan jäljellä makauksia on neljä, yksi jokaisella suoralla. Molempien jälkien tekemiseen käytetään 1/3 litraa vettä. Jälki päättyy makaukseen, jonne viedään ennen koesuorituksen alkua kaato, joka on hirvieläimen sorkka joko kuivattuna tai sulatettuna.

Koejäljen arvostelu

Mejäkokeesta voi saada enintään 50 pistettä. Ensimmäinen palkinto annetaan koiralle, jonka pistesaaalis on 40–50 pistettä. Toinen palkinto saavutetaan 30–39 pisteellä ja kolmas palkinto 20–29 pisteellä. Tuomari arvostelee koi-

UMN järjesti yhteistyössä Uudenmaan kennelpiirin kanssa Helsingin kennelpiirin piirinmestaruus mejäkokeet

Keskuspaikkana oli Mäntsälän kennel- ja metsästysseuran ampumarata. HSKP:n jäljet olivat Mäntsälässä ja UM jäljet puolestaan hieman kauempana, Pornaisissa.

UM ylituomarina toimi Mikko Ahti ja HSKP:n Mari Mamia.

Yhteisenä koetoimitsijana Marko Saarni, keittiössä hääri Miia Koski ja sihteerinä Sanna Tahvanainen. Maastomestareina Pertti Päivärinta Mäntsälässä ja Mari Mamia Pornaisissa.

Sunnuntaina jäljet nuuskuteltiin paikoin erittäin kosteassa maastossa, olihan koko yön ollut kunnon rankkasade.

Koe saatiin hienosti vedettyä läpi ja tulostenluvun lomassa nautittiin makeaa mahan täydeltä, juustokakkua ja brunbergin suukkoja.

SM edustajat ovat siis selvillä ja toivotan kaikille onnea ja menestystä Siilinjärvelle. ♦

Uudenmaan kennelpiirin PM Mejä kolmikko

Novascotiannoutajauros
Kitimat Redchief
Omistaja ja ohjaaja Minna Kallio

Englanninspringerspanielinarttu
Dingolina's You Wait I Fetch
Omistajat Johanna Järvinen ja Pietari Raekallio
Ohjaaja Jessica Järvinen

Novascotiannoutajanarttu
Redadict Quilty Bullet
Omistaja Sirpa Kallio
Ohjaaja Minna Kallio

Helsingin kennelpiirin PM Mejä kolmikko

Parsonrusselinterrieriuros
Kinapak Saf Marston
Omistajat Jarmo Karvonen, Nina Godenhjelm
Ohjaaja Jarmo Karvonen

Cockerspanieliuros
Delichon Droplet
Omistaja ja ohjaaja Kati Härkönen

Labradorinnoutajanarttu
Sidewild Quick and Ready
Omistajat Mella ja Risto Salmela
Ohjaaja Risto Salmela

Päivän kruunasi kakkukahvit.
Kuvassa Mikko Ahti,
Antti Koski ja Mari Mamia.

UM mitalikolmikko

HSKP:n mitalikolmikko

NOME piirimestaruudet

Sami Lemberg

HSKP, Helsingin seudun kennelpiiri 10.9.2016 Raasepori

Tuomari: Timo Väisänen

Vastaava koetoimitsija: Janne Rönni

Piirimestari Ibu Demon Eye's Freeze "Rico" VOI1, om Krista Kumpuvaara, ohj Antti Tarkkala, Vantaa

PM-2 Ibn FI KVA Brufinn Barcelona "Demi" VOI2, om & ohj Ulla Pihlaja, Espoo

PM-3 Ibn Chilihunters Swift Meeki "Peppi", om & ohj Marko Bergholm, Vantaa

Antti Tarkkala

Uudenmaan kennelpiiri 11.9.2016 Raasepori

Tuomari Timo Väisänen

Vastaava koetoimitsija: Antti Tarkkala

Piirimestari Ibu FI KVA Demon Eye's Cinderella Man "Muddy", om & ohj Sari Kaipio, Järvenpää

PM-2 Ibn FI KVA Demon Eye's freewill "Nita", om & ohj Mari Koivisto, Lohja

NOVIISI A-KOE – mikä se on? (Oripää 17.9.2016)

Noviisi A-koe on tarkoitettu virallisiin A-kokeisiin tähtääville nuorille, kokemattomille koirakoille. Kokeet käydään yleensä virallisia Nome-A -koesääntöjä soveltaen ja helpottaen tehtäviä tilanteen mukaan. Joissakin kokeissa, kuten myös nyt Oripäässä, kokeen lopuksi tehtäviä harjoitellen. Oripäässä 17.9.2016 UMN:n järjestämä noviisikoe toteutettiin siirtolintukokeena fasaaneilla. Fasaaneja istutettiin maastoon ennen koepäivän alkua ja kokeen kuluessa niitä ajettiin spanielien toimesta esiin ampujien saataville. Oripään noviisikokeen tuomareina toimivat **Petteri Hirvonen** ja **Heli Siitari**. Kokeen järjestelyistä vastasivat **Antti Tarkkala** ja **Petri Matintalo**.

PALKITUT

Edessä reunoilla spanieliohjaajat, vas Kirsi Niittymäki & "Piitu" ja oik Aija Manelius & "Aija"
Edessä keskellä oikealta

- sij. 1 "A-1" Ibu Lekking Clover Astro, om & ohj Jukka Rastas, Hännilä
- sij 2. "A-3" Ibu Olivertash Malt, om & ohj Maija Lappalainen, Palokka

Takana vasemmalta

- vastaava koetoimitsija Antti Tarkkala • tuomari Petteri Hirvonen • tuomari Heli Siitari

Yhdistyksen varsinainen SYYSKOKOUS

Aika: 16.11.2016 klo 19.00

Paikka: Yhdistyksen toimitila, Renginkuja 1, Helsinki
UMN:n nettisivuilla www.umn.fi on kartta, josta selviää toimitilan tarkempi sijainti.

Tervetuloa mukaan!

Kokouksen esityslista:

1. valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri
2. todetaan kokouksen laillisuus
3. hyväksytään kokouksen työjärjestys
4. valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa
5. valitaan kaksi (2) ääntenlaskijaa
6. esitetään toimintasuunnitelma ja talousarvio tulevalle toimintavuodelle (kalenterivuosi)
7. määrätään liittymis- ja jäsenmaksut seuraavalle kalenterivuodelle
8. valitaan johtokunnalle puheenjohtaja, jota voidaan kutsua yhdistyksen puheenjohtajaksi
9. valitaan varsinaiset jäsenet johtokuntaan erovuoroisten tilalle sääntöjen 12 § noudattaen
10. valitaan yksi (1) toiminnantarkastaja sekä hänen varamiehensä
11. suoritetaan johtokunnan mahdollisesti esittämien toimikuntien puheenjohtajien vaali sekä muiden toimihenkilöiden valinta, lukuun ottamatta 12 §:ssä mainittuja henkilöitä
12. valitaan yhdistyksen edustajat Helsingin Seudun kennelpiiri ry:n varsinaisiin kokouksiin
13. valtuutetaan johtokunta valitsemaan yhdistyksen edustajat Suomen Noutajakoira järjestö ry:n varsinaisiin kokouksiin
14. käsitellään johtokunnan kokoukselle esittämät muut asiat
15. käsitellään jäsenten tekemät esitykset, jotka on jätetty kirjallisesti johtokunnalle yksi kuukausi ennen kokousta
16. käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyslain 23 §:n määräykset

Syksyn 2016

TOTTELEVAISUUSKOULUTUKSET

Niin koulutusten kuin koetoiminnankin osalta osallistuminen kiinnostaa jäseniä, mutta yhdistyksellämme on pulaa tekijöistä. Tästä johtuen syksyn tottelevaisuuskoulutusten ”lukujärjestys” saatiin kasaan valitettavan myöhään. Ilksemme voimme kuitenkin tarjota jäsenistölle taas monipuolisesti tottelevaisuuskoulutuksia. Toivomme myös, että tätä lukisi muutama potentiaalinen uusi kouluttaja, jotka ilmiantaisivat itsensä kevättä ajatellen tottelevaisuuspuolta vetävälle linalle (iina.rinne@gmail.com), niin saadaan lukkari kasaan ajoissa!

- Syyskausi käynnistyi **pentukurssilla** Malmin kartanon sirkuskentällä maanantaisin 12.9–3.10.2016, kouluttajina Marjaana Kousa ja Iina Rinne sekä **Rally-tokolla** Talinhuipun tottiskentällä 14. ja 28.9. kouluttajana Katja Kuusela.

- Talinhuipun tottelevaisuuskentällä pidetään **NOME-tottiskurssi** keskiviikkoisin 5.–26.10., kouluttajina Marko Bergholm ja Iina Rinne
- Sisähalli Agimestassa Espoon Juvanmalmilla on **14.10–11.11.2016** tarjolla **Rally-tokoa**, kouluttajana Suvi Korkiakoski ja **TOKO-klinikka**, kouluttajina Kaarina Pirilä ja Heidi Antti-Lindholm (4 kertaa, ei 21.10.).
- **18.11.–16.12.2016** Agimestassa järjestetään pentutokoa, kouluttajana Sari Sinikannel sekä **arkitottista ja noutajan perushallintaa**, kouluttajana Heidi Laaksonen
- Kun Agimestassa ei ole ohjattua koulutusta, pyritään järjestämään mahdollisuus omatoimireenaukseen. Koordinaattorina toimii Annina Nurmikivi ja lämpimään sisähalliin pääsee 5 euron maksulla tunniksi treenailemaan. Seuraa ilmoittelua asiasta sivuillamme!

A taste of Sweden

BOZITA ROBUR

Paremmin toimiva
– paremmat tulokset

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu super-premium koiranruoka, joka vahvistaa koirasi kehoa ja sen toimintoja. Se sisältää erittäin paljon tuoretta ruotsalaista lihaa sekä ravintoaineita, jotka yhdessä pitävät koirasi ruoansulatuksen ja nestetasapainon optimaalisessa balanssissa. Bozita Robur -sarjasta löydät täydellisen vaihtoehdon koirasi kaikkiin elämänvaiheisiin. Koirien testaamat maut.

BOZITA
ROBUR TRIBUTE
The Functional Dog Food

www.bozita.com

Hyvää ruokaa
Lantmänneniltä.

Lantmännen Doggy AB, Finland • puh. 09 454 3396